

F O A I E

pentru

minte, inimă si literatură.

№. 33.

Luni, 18. August

1847.

Бъжреци 1847, Іюліе 24.

Domnule Редактор!

(Дикоеере.)

V. Математичіе елементаре дн Церманія ка ші дн Франція, фак парте дн дмвдътъра колеціалъ саѣ цимпазіалъ. Ачеастъ дмвдътъръ пв съ сокотеще тревзінчіосъ пзмаі ачелор че воеск ашї фаче о специалитате дн врезна дн пзмепроаселе апликаціи але ачестїи щїнде, дар съ сокотеще кз мѣлт кзвѣнт фѳрте фолосітоаре десволтърїи інтелектѣлѣ шї формърїи знеї жздекъдї дрепте шї раціонале. Дн колецііле Франчїи дмвдътъра математичеї съ дмпарте дн дої ані, зн ан де дмвдътъръ елементаръ дн класѣл днтѣз де фїлософіе, копрінде арітметїка, геометрїа шї алгебра; авѣл де ал доїлеа копрінде алгебра свперїоръ саѣ теорїа цепенералъ а екзацилор, трїгонометрїа, геометрїа апалїтїкъ саѣ апликація алгебрїи ла геометрїе, прїнчїпїи де геометрїе дескрїптивъ шї статїстїка; дн Церманїа пзмаї математичеле елементаре фак парте дн дмвдътъра цимпазіалъ, челелалте пърдї інтръ дн програмѣл факѣлтѣдїи де фїлософіе.

VI. Дн щїндегеле патѣрале съ фаче тїперїлор зн кѣрс де фїзїкъ, дн кѣре съ трактеазъ деспре пѣтерїле шї леціле патѣрїи атѣт прїн теорїе кѣт шї прїн есперїендїи, оаре кѣре кзощїнде елементаре де хемїе шї де їсторїе патѣралъ; дн Церманїа днсъ ачесте дмвдътърї фак парте дн факѣлтатеа де фїлософіе, кѣре факѣлтате копрінде дн літере, фїлософіе шї щїнде кз мїкъ деосевїре пърдїле че се дмвадъ дн Франція дн ачеле доаѣ класѣрї, кѣре поартъ пзмїре де класѣрї де фїлософіе. Дн Прѣсїа дн маї мѣлте рѣндѣрї с'а пропѣс ка фїлософіа съ фїе ка зн комплімент дмвдътърїеї градѣлѣ ал доїлеа, шї фѣръ дндоїалъ ачеастъ їдее ва їзѣвтї днсѣршїт.

VII. Мѣзїка вокалъ маї дн тоате цїмпасїїле цертмане есте облігаторїе, дн Франція пѣлъ акѣт есте облігаторїе пзмаї дн теорїе, дар пѣ ва трече мѣлт шї ом ведеоа а фї атѣт де кѣзтатъ ка шї дн Церманїа.

VIII. Дн колецііле Прѣсїеї лімба франдезъ есте облігаторїе, ка шї дн колецііле Франчїи зна дн лімбеле цертманъ саѣ енглезъ.

IX. Дн Франція дн челе дѳв класе дѳпъ зртѣ кѣре пѳртъ пзмїреа де класе

de философіе — съ копринде дѣвѣцѣтъ-
ра лоѣчеі, метафѣзичеі, моралеі ші дре-
птѣлѣ патѣрїи ші ал неатѣрїлор. Унївер-
сїтатеа Франчіеі пѣ кѣпоаще нїчї зп тра-
ктат методїк де фїлософїе колеціалѣ, дѣ-
съ рекотѣндѣ професорїлор съ се ажѣте
кѣ кѣрѣїле зрїтѣтѣре дїн авторїи чеї веки:

Диалогѣрїле лѣї Платон.

Аналїтїчеле лѣї Арістот.

Трактатѣл де фїлософїе ал лѣї Чїчерон.

Дїн фїлософїи чеї пої рекотѣндѣ :

Augmentum scientiarum шї Novum or-
ganum ал лѣї Бакон.

Metoda лѣї Дека т.

Meditaціїле лѣї Паскал.

Лоѣїка дела Port royal.

Теодїчеа лѣї Leibnitz.

Кѣзтареа адеврѣлѣї де Mallebranche.

Деспре фїїнда лѣї Dѣmnezeѣ de Фе-
нелон.

Лоѣїка лѣї Wolf.

Дѣнтродѣкїе ла фїлософїе de Grevesend:

Прїнчїпѣрїле де дрептѣл патѣрїи де
Бѣрламакї.

Дїн Кондїліак трактатѣл сїстемелор,
мещешѣгѣл де а гѣндї шї лоѣїка.

Скрїсорїле лѣї Euler ла о прїнчѣасѣ
цѣрпанѣ.

Дѣнчеркѣрїле аналїтїче асѣпра факѣл-
тѣдїлор сѣфлетѣлѣї de Charles Bonnet.

Францезїї кѣ тѣлѣт кѣвѣот аѣ ашезат
дѣвѣцѣтѣра фїлософїеї ка зп комплімент
ал дѣвѣцѣтѣрїлор градѣлѣї ал доїлеа; дѣ
ачесте дѣбѣ класе тїнерїї дѣвадѣ а лега
шї а коордїна дѣндре дѣнселѣ кѣпоцїнде-
ле че аѣ доѣвѣндїт.

Мѣ опреск Домпѣле пѣнтрѣ асѣдѣатѣ,
шї дакѣ веї жѣдека кѣ ачесте деслѣшїрї
мерїтѣ вѣгарѣа де сѣатѣ а четїторїлор

gazeteї Дталѣ, воїѣ зрѣта трїмїдїндѣдї пла-
нѣл де дѣвѣцѣтѣрѣ колеціалѣ че ам дат
рѣпосатѣлѣї ворнїк Алекс Балш дѣ анѣл
1844, пѣ кѣнд съ афла епїтрон ал дѣвѣ-
цѣтѣрїлор пѣвлїче дѣ Молдова, план дѣнпѣ
каре ашї фї дорїт съ веї ашезатѣ дѣ-
вѣцѣтѣра дѣ колеціл дїн Іашї; ам прїї-
мїт дѣ програме тот че тї с'а пѣрѣт маї
раціонал дѣ колеціїле Франчіеї шї дѣ цїм-
пазіїле Цѣрманїеї, пѣ зрѣтѣ воїѣ зрѣта а
тракта деспре дѣвѣцѣтѣра дѣналѣ шї де-
спре дѣвѣцѣтѣра професїоналѣ.

Деокандатѣ прїїменѣе Домпѣле прїе-
тенѣшеле теле дѣохїпѣчїної.

ION GHICA.

СПїЧЕ ІСТОРИЧЕ.

Сѣнт ачест тїтлѣ хотѣрѣїѣ а дѣнпѣр-
тѣшї дїн кѣнд дѣ кѣнд пѣнтрѣ чїтїторїї
ачестѣї жѣрнал, карїї п'аѣ авѣт дѣ тїнерѣ-
де кѣмп а се фаче кѣпоскѣдї кѣ лїмѣа
латїнѣ, тот че се афлѣ де интерес пѣнтрѣ
ромѣнї дѣ кронїка че аѣ скрїсїо Фѣксїе,
Лѣпїн, Маса шї Олард, де дѣнпѣрѣнѣ шї
алдї вѣрѣвадї лїтерадї дїн паѣїа сѣсеаскѣ,
дїн каре кронїкѣ, дѣнпѣ кѣмп с'аѣ авїсат шї
дѣ зѣл дїн пѣнтерїї Фѣїеї пѣнтрѣ мїнѣ-
їнїнѣ шї лїтератѣрѣ, томѣл I. аѣ шї вѣ-
зѣт лѣмїна. Остѣнеала ачѣаста о дѣнкре-
деам пѣгрѣшїт зѣнї кондеїѣ маї аѣер шї
маї ѣмѣлат пѣ кѣмпѣл історїеї декѣт е ал
шеѣ, де кѣмѣа ашї фї кѣцѣтат а лѣкра зп
че прагматїк, шї іарѣш дакѣ дѣнпѣрѣїѣ-
рѣрїле п'ар чере, ка ачесте датѣрї істо-
рїче сѣ еасѣ кѣт маї кѣрѣнд ла лѣмїнѣ
шї дѣ лїмѣа ромѣнѣ, іар маї алес, кѣ
пѣнпѣ сѣ аїѣв алѣл окасїе а о чїтї кѣ

ректора ши реведереа тирриреї ачелеї, de voie de nevoie фвіс сїит а о чїтї пълъ акм де патрѣ пълъ дн чїнчї орї. Пълъ дкът сьот де адеврате датеде деспре прїнципїї, карїї аѣ домпїт дїн тїмп дн тїмп дн Молдаво-Ромънїа шї карїї сьот брешквм десвдї дн ачеастъ кропїкъ, вор пвтеа жвдека їсторїчїї ромънї дїн ачеле прїнципате, дьпъ че ле вор алътвра кь їсвоалъле мор їсторїче че ле аѣ амъпъ. Скопъл меѣ кьм ам зїс, аѣ фост пьмаї а ле традъче словод дїн лїмва латїпъ дн кареа сьот скрїсе, дн чеа ромъпъ. Дечї ла фада 49 се чїтеск виеле ка ачестеа:

Не кьнд Солїман дмпьратвл тьрческ дичїсесе кь остеа са чеа де 140 тїї Вієпа, Петрѣ воїводвл Молдавіеї дптрънд дн Трансїлванїа, прьдеазъ треї сказне секвїещї шї ажьогънд дн цара Бърсеї, дшї ашеазъ бстеа ла оръшълъл Фелдіоара, че се зїче дн лїмва цертманъ Марїенвьрг. Прїчина рьсвоївлї аѣ фост, кь воїа сь апъче корона пептрѣ рецеле Іоан, кь каре ера амїат. Неферїчїта ловїре се фькк дн 2, їар дьпъ алтъл дн 22. Івнїе, дн каре тоть бстеа Бърсеї аѣ апъс. Се зїче кь ловїреа ар фї девенїт неферїчїтъ дїн прїчина продіцїеї секвїлор; кьчї Стефан Маїлат*), пьрвсїт де содїї Ніколае Герендї, Валентїн Тьгьок, Гаснар Хорват ш. а., кьнд аѣ възьт, кь тревиале сале гръвеск спре пепрїчївне, аѣ лзагьо ла фьгъ, шї ажьогънд ла вн под песте о апъ, се вьгъ сьот ел шї аша дшї пьстрѣ вїада. Лъпъл Бет-

влїреа ачеста а лвї Петрѣ дн а. 1527, кьнд рецеле Іоан се аѣла докъ дн Полонїа, шї зїче кь Петрѣ маї дптъї ар фї копрїне Вістрїга шї пе локвїторїї еї їар фї деспоїат.

Дьпъ ачестъ ловїре Петрѣ с'аѣ репторе дн Молдавіа, де внде възьнд кь врашовенїї рьтълъ пе лъвгъ кредїнда че аѣ дат лвї Фердїнанд, де поѣ аѣ порпїт кь оасте асвпра Брашовълвї, шї дн рестїмп де треї септътълнї аѣ сьърмат апърареа чеа де лемпѣ дїн мьнте, дпекънд пе локвїторїї кь фок шї кь фьт, їар пе алдїї дькьндвї дн ровїе, дїн каре авїа се пьтврь ресквмпьра кь таре пьтере де ванї дн зїоа лвї Сїмон шї Івда.

Тот дн ачелъ ап Лавдат, маї таре оастеї дн Цара ромънеаскъ се дпчеркъ а копрїнде четъдъвїа Браовълвї, дпсъ фьрѣ врѣвн ресълтат, кьчї о апъра таре Іоан Хох вн четъдеан дела Брашов.

Стефан Маїлат дьче песте тьвдї дн Цара ромънеаскъ пе вн Моїеї брекаре, пе кареїл шї фаче воївод. Пептрѣ ачест лъврѣ пькьжїндъсе тьркъл, сьпт а кьрвї пьтере стетеа атълчї Цара ромънеаскъ, аѣ їнтрат кь бсте таре дн цара Бърсеї, шї дичїогънд Брашовъл, аѣ прьдат тот дїпътъл кь фок. Де ачї трекьнд прїп тьгьра Кодлеї дн Трансїлванїа, се пьртъ песте тот дьштънеще, лъвнд дн ровїе фетеме шї копїї повїлілор, пептрѣ кь п'аѣ воїт сь'л ажъте ка сь поть копрїнде Брашовъл; дечї тоте ле прьдеазъ шї ле пїтїеще. Ла фада 61 скрїе аша:

Ла апъл 1561. Іаков деспотъл грек че се тръдеа дн їсвѣла Кїо, венїнд ла Брашов шї петрекънд аколо кьтва тїмп,

*) Фамїліе повїлъ ромъпъ дїн дїстрїктъл Фьгьрашълвї, кьм аратъ хрїсоавеле векї. Р.

испитеще то̀те къ̀ викленіе. Де а̀чі порне-
ще ла Бистрицѣ ши къ̀ о́бсте де тижлок
че ши а̀щ адзнат дін Полоніа, пѣвълеще дн
Moldavia, unde днтрѣнд къ̀ ел ар фї клі-
ропотѣл чел лециѣт ши къ̀ лѣі і с'ар къ̀-
венї цара, алзогъ къ̀ пѣтереа пе воїво-
дѣл Александрѣ ши ши свѣне провинція.
Днсъ Александрѣ чел алзогат ла а. 1565
рекълегндѣши пѣтерїе ши лѣнд ши оа-
сте тѣрчѣаскъ, къ̀ къ̀цет де а'ши рекъщїга
цара, днкіде пе деспотѣл дн кастелѣ де-
ла Съчава, каре ла къ̀вѣнтѣл днпѣратѣ-
лѣі тѣрчѣск ши ал лѣі Іоан, рецелѣі дн
Transilvania се свѣне; днсъ крѣдїнда пѣ
с'ащ пѣзїт; къ̀чі Александрѣ пѣвѣнд тѣна пе
ел, л'ащ оторѣт ши л'ащ тѣят дн патрѣ
пѣрді, трїмідѣндѣі капѣл ла днпѣратѣл
тѣрчѣск.

Ла а. 1574 Іван воїводѣл Молдавіеї,
пѣвѣнд а копчѣде тронѣл лѣі Петрѣ, пе
каре днпѣратѣл тѣрчѣск дн ашезасе дн
локѣл лѣі, се ловеще къ̀ тѣркѣл дн къ̀те-
ва рѣндѣрї ши л вате; днсъ днфѣрїндѣсе
останѣл дн вате ши л прїнде де віѣ, апої
ка съл оторе маї тїрѣнеще, дн леагъ къ̀
тѣнеле ши пічіореле де козіле къ̀тїлелор
ши аша дн сѣшїе дн патрѣ пѣрді.

Дн скѣрт дѣпѣ ачѣеа днпѣратѣл тѣр-
чѣск ащ лѣпѣдат дн трон пе Петрѣ, трї-
мідѣнд дн локѣл лѣі пе зн Іанкъла оаре-
каре, че дн тїка копїлѣре с'ащ фост кре-
скѣт дн четатеа Брашовѣлѣі, крѣзѣндѣсе
а фї фїѣл лѣі Ваїс Іорг пеларїѣл, а къ̀рѣі
месерїе о ши днвѣдасе Іанкъла. Ачѣста
крѣскѣнд маї таре, афлѣ пе тѣрѣл съѣ
оарешїкаре семне, ши днтрѣвѣнд пе тѣ-
тѣса Катарїна, къ̀ че ар фї ачелеа, ащ прїї-
тїт ресѣвѣс, къ̀тѣкъ ел ар фї фїѣл знѣі
voivod; дн прїчіна ачѣста ащ ши сѣферїт,

ка татѣл съѣ Ваїс че ера от авѣт съл
дѣстоуенїаскъ, маї вѣртос къ̀ тѣпѣса се
сіліа днтрѣзна ал днкрѣдїнда деспре челе-
зісе. Днтрѣндѣсе ел дн ачѣастѣ пѣрере,
маї тѣрзіѣ се дѣсе ла Константїнопол,
во-де арѣтѣндѣши семеле ачелеа ла къ̀дїва
дн пѣрпѣраді, прїн ажѣторїѣл ачелора ащ
ажѣнс ла прїнчіпатѣл Молдавіеї. — Ачї
ар фї пѣтѣт domni дн паче, де къ̀тва п'ар
фї фост пѣдрѣнт къ̀тре піще оаменї дн
пѣрѣтѣщї, че венїсерѣ ла ел къ̀ скоп де
а'ши къ̀зта орекаре дрепѣтѣрї. Ел пе ачѣ-
щїа пѣвіноваді фїнд, пѣ пѣмаї къ̀ іащ а-
лзогат, чї дн врѣтѣ іащ пѣс ши ла прїа-
соре; ва маї тѣрзіѣ се апѣкъ ши вѣтѣтѣ
ши пе солїї полонї че трекърѣ пе ла ел.
Дѣчі рецеле Полонїеї днщїїндѣнд деспре
ачѣсте пѣдрѣнтѣдірї пе днпѣратѣл тѣр-
чѣск прїн скрїсоре, се рѣгѣ, ка дѣпѣртѣнд
де пе трон пе ачѣст вѣчїнѣ інграт, съ ре-
ашѣзе пе Петрѣ чел скос.

Ачѣстеа тоате апїросѣндѣле Іанкъла,
ащ врѣт съ скапе къ̀ фѣга днкъ де тїм-
пѣрїѣ, дѣчі къ̀легндѣшї тот тѣсавѣл, ащ
лѣат'о прїн Рѣсіа, врѣнд а се траѣе ла Цер-
манїа; днсъ дн пѣпорочїре къ̀зѣ дн тѣї-
нїле полонїлор, карїї дн порѣнка рецелѣі
лор дн оторѣрѣ ла Летѣберг дн а. 1582
ші мошїїле і ле копфїскарѣ, лѣсѣнд пѣмаї
о парте пѣнтрѣ фѣтеѣа ши копїїї лѣі.
(фага 71.)

Ла а. 1585 domnea дн Валахїа тѣп-
теапѣ Петрѣ Dīmītrīe Радоловїч, зн прїн-
чіне днцелент ши днвѣдат, каре къ̀ноуѣеа
маї тѣлте лїтѣі. Ачѣста вѣтѣтѣ днтрѣн
кїп вшор пе Беклерѣберг, прїмарїѣл пре-
фект ал тїлідїеї тѣрчѣщї, пѣвѣнд а къ̀т-
пѣра дѣла ел къ̀ 60,000 де галѣенї о ко-
рѣпѣ де авр, лѣкратѣ тїнѣнат ши днфѣртѣ-

седатъ къ петрії фърте преціоасе. Ърта-
реа фѣ, къ принципеле прин каломпнї пѣско-
чїте къзънд дн дїсградіе ла дмпѣратѣл
търческ, аѣ фост сіліт а се да жос де пе
трео. Маї тързіѣ фѣ кіемат прин Чазш
ла Константінопол; ел дпсѣ темъндѣсе а
венї дн фада дмпѣратѣлѣ ш'аѣ кълес те-
саврѣл шї къ пвдіні осташи трекънд песте
мвоці дн цара Бѣрсеї, аѣ воїт а венї ла
принципеле Трансїлванїеї.

Дн тимѣл паресїмілор ажвпгънд вѣр-
фѣл мѣнтелѣ „Ла крѣче,“ внде есте тер-
мінѣл днтре Валахїа шї цара Бѣрсеї, а-
коло аѣ шежѣт, шї кіемънд воїерїї ла сіне,
аѣ порѣвчїт осташилор, ка фїекаре сѣ'шї
декарче пѣщеле, шї семпеле мїлітаре,
каре се пѣтеск стїндарде, сѣ ле дпторкѣ
шї сѣ ле дпфѣшѣре ла олатѣ, неврѣнд
а арѣта вр'о маїестате афарѣ де термінї
провїнчіеї сале, чї дн контрѣ а доведї
прїн тоте апѣкѣтѣрїе, къ каде ла дндѣ-
рареа принципелѣ Трансїлванїеї.

Днтрѣнд дн цара Бѣрсеї жої, аѣ
трас ла преотѣл лѣт-ран дела Рошпов а-
пѣме Сїмон Масса поаптеа днтре 11 шї
12 оаре. Дѣпѣ че петрекѣ ачї дн паче
треї зїле, с'аѣ трас ла Кодлеа, внде вѣ-
зънд, къ нещѣ сѣкѣ шї повїлі дї аме-
пїндѣ віаѣа, ш'аѣ скїмват вестмінтеле къ
ѣн дѣран, шї аша аѣ фвдіт прин мїжло-
кѣл дѣштанїлор, аскѣзъндѣсе прин ажѣ-
торїѣл преотѣлѣ Георгїе Хїршѣрї, днтр'о
грѣділѣ. Днтр'ачеѣа і се рѣпеск тоте а-
верїе, фѣрѣ врео лѣпѣ сѣвѣроасѣ, къ-
зънд пѣмаї дої дн аї сѣї дн мѣгѣра Код-
лїї. Ел петрекѣ кътеѣа зїле днтр'о късѣзѣ
фѣрте прѣстѣ а зпвї цїган. Де ачї трасѣ
ла Хелтїї, дпсѣ пѣ ла преот, чї ла ѣн дѣ-
ран де рѣнд. Дн Хелтїї венї ла Мѣгѣ-

рѣш, внде дшї арѣвнї ѣн кърѣш, каре
сѣ'л дѣкѣ ла Мѣрїа Са Франчїск Кендї.
Дар ачї трѣдъндѣл дн кїпѣл чел маї рѣ-
шїпѣторїѣ ѣн ом де нїміка шї пемѣлѣ-
мїторїѣ апѣме Тома Кох, кърѣїа дї фѣ-
кѣсе мѣлт вїне, аѣ фост принс де кътре
мадїстрѣл четѣденїлор дн Медїаш, каре
ера пѣрїотеле ачелѣ Тома. Ачеста аде-
кѣ къ кѣдет де а арѣта о мѣлѣдѣмїре прин-
ципелѣ пострѣ, аѣ порѣвчїт сѣ'л дпторкѣ
де пе дрѣм, къчї трекѣсе де четате, шї
де лок аѣ трїміс ѣн ом ла кърте; внде
дпсѣ аѣ дпделес, къ къ фапта ачѣеста пѣ
ва мерїта нїчї о градіе. Гѣвернаторѣл аѣ
дат порѣвкѣ, ка дндатѣ атѣнчї дн мїезѣл
попції сѣ'л дѣкѣ дела Медїаш ла Хѣст,
кареѣа есте о фортѣреадѣ дн пѣрдіе Бѣ-
гарїеї де жос, маї алес къ шї принципеле
Петрѣ череѣа ка сѣ фїе дѣс ла ѣн лок маї
комод. Аколо дн фортѣреадѣ дн кїс фїнд
днтр'о кътарѣ зѣврѣсѣ шї фѣрте прѣстѣ,
дѣпѣ кѣм спѣнеѣа фамїліарїї лѣї, ар фї мѣ-
рїт пѣте шї де фѣме, къчї і се дедѣа пѣ-
діпѣ шї сѣвѣрїе мѣккаре, де кѣмѣа прин
деосевїтѣ мѣїестрїе шї ажѣторїѣ дѣмне-
зеск пѣ ар фї скѣпат.

Дѣпѣ че адекѣ петрекѣ ел аколо дої
анї, днтр'о пѣпте се апѣкѣ шї'шї фѣкѣ о
фѣне дн вестмінтеле сале шї дн алте ма-
терїї, пе карѣа се словозї дн жос шї тре-
кѣнд песте деалѣрї шї вѣї, ажѣсе ла Ка-
шовїа, внде аѣ фост прїїмїт къ тоатѣ о-
поареѣа де кътре Іоан Рѣвер, каре дѣндѣї
о свїтѣ къвїпчоасѣ, дн трїмісе ла дмпѣ-
ратѣл романїлор.*)

Де ачї теарсе дн Італїа, днтрѣ дн
Рома шї фѣкѣ о вісїтѣ ла папа, шї аша

*) Ла чел пемѣсск

девені до крѣпоща ши фамилиаритатеа тѣтрор принциплор. Къчи тоци се тира де аерѣ ши фада лѣи чеа мајестатикъ, де ворѣреа лѣи чеа кватъ маі до тоате лимѣле Европѣи ши де палта лѣи дѣделепчѣвне.

Къ ажѣторѣла ачестора вені ела рецеле Франчѣи, ши къ сѣтѣвѣреа ши ажѣторѣнда лѣи ши а алтор принципі прѣн солі ши прѣн дарѣрѣи маі с'аѣи мѣжлочит ла дѣмпѣратѣла тѣрческ, ка сѣи деа воіе, сѣпт кѣвѣнт де крѣдицѣ къ пѣла ва оторѣ, сѣвие ла Константѣнопол спре а'ши рекѣщѣга трѣовѣла. Дѣчи мергѣнд къ ела соліи Франчѣи ла Константѣнопол ши дѣделегѣнд къ Рѣмѣніа ар фѣи менітѣ пѣнтрѣи вѣл алтѣла апѣте Влад, зѣкѣла лѣи Мѣхѣеа, с'аѣи пѣкѣжит, ши аѣ дѣчепѣт а се черта къ паша зѣкѣнд, къ прѣн тѣсѣра ачѣаста с'ар вѣола (вѣтѣта) пачѣа че дѣмѣще дѣнтрѣ ачѣсте дѣбъ пѣтерѣи, пѣврѣнд а фаче аѣтѣта вѣне до фавоарѣа рецѣлѣи Франчѣи. Паша аѣ рѣспѣнс пе сѣкѣрт зѣкѣнд, къ дѣмпѣратѣла тѣрческ спре довадѣ ачѣестора іаѣ дѣкредѣндат о царѣ дѣствѣла де тѣре, ел дѣсѣ аѣ админѣстрат'о рѣѣ, ши апоіи пѣвѣтѣт фѣнд ла дѣмпѣратѣла сѣ деа радѣжне, аѣ фѣвѣит къ рѣшѣне до алте пѣрѣци, лѣвѣнд къ сѣне ши тѣсѣврѣла, каре дѣнкъ аѣ фѣост ѣн сѣмѣ ал пѣкрѣдиѣеі лѣи. Асѣмѣнеа, къ фѣнд кѣмат де дѣбъ орѣи, п'аѣ воіт сѣ вѣне, пѣлѣ кънд маі пе вѣрѣтѣ аѣ трѣвѣит дѣмпѣратѣла сѣ дѣкредѣнд алтѣіа царѣа. Аѣ доар рецѣле вострѣ ла вѣл ка ачѣела іар маі дѣкредѣне гѣверѣла вѣеі пѣрѣвѣнчѣи, чѣи пѣічѣ ал вѣеі мошѣи. Къ тоате ачѣстѣа сѣпт вѣнѣи карѣи зѣк, къ іѣіма пашѣи мѣндѣсе аѣтѣт прѣн солѣітѣреа солѣлор фѣрѣпчѣщѣи кът ши прѣн спѣндѣде ла дарѣрѣи, аѣ дѣчетат де а маі апѣра аша тѣре кѣвѣса лѣи Влад. Дѣспре каре

лѣкрѣ авѣнд Влад, с'аѣи волѣвѣит, ши до 15 зѣмеле аѣ ши тѣрѣт. До тѣмпѣла каре се дѣтѣмпѣла ачѣстѣа, Пѣтрѣи дѣши пѣнпѣтезъ кѣвѣса фѣарте вѣне до Константѣнопол; къчи ажѣвѣне до амѣічѣіа ши амѣреа сѣвѣрѣи дѣмпѣратѣла, кареа тѣрѣа дѣпѣ дѣжѣвѣла. Дѣсѣ вѣерѣеа лѣи Мѣхѣеа, каре фѣсѣсе кѣмат ла кърте ка сѣ деа кърта до тѣла лѣи Влад, іаѣ сѣфѣрмат тоатѣ спѣранѣа. Къчи ажѣвѣнд ел ла кърте ши дѣделегѣнд дѣспре тоартеа лѣи Влад, де поѣ аѣ дѣчепѣт а ѣтѣла дѣпѣ трѣн, сѣіѣндѣсе аѣтѣт прѣн дѣрѣірѣи кът ши прѣн арѣгѣмѣнте а адѣче до дѣсѣградѣе пе Пѣтрѣи. Де ачѣи вѣрѣтѣ, къ сѣпатѣла дѣмпѣратѣлаіи дѣтермѣнѣ, ка тоатѣ кѣвѣса ачѣаста сѣ се тѣіе сѣѣ прѣн жѣдѣкатѣ, с'аѣи прѣн арѣнкарѣе де сорѣіи дѣнтрѣ ачѣщѣи доіи компѣціторѣи. Ла жѣдѣкатѣ лѣкѣла чѣла маі апѣроанѣе де пашѣ аѣ фѣост дат лѣи Пѣтрѣи, каре акѣм прѣн жѣдѣкатѣ аѣ фѣост ши къщѣігат прѣнчѣпатѣла. Дар доаѣ лѣкрѣрѣи іаѣ стрѣкат маі къ сѣамѣ. Фѣвѣл, къ аѣлѣндѣсе до зѣсѣла трѣвѣвал де жѣдѣкатѣ ши ѣн воіерѣи фѣрѣнташ дѣн сѣіта лѣи Мѣхѣеа, ачѣела спре а фаче ѣн компѣлімент Дѣмпѣрѣлаіи сѣѣу зѣсѣ, къ Пѣтрѣи п'ар фѣи лѣцѣітѣла мошѣеаіи аѣвѣнчѣи Пѣтрѣи рѣдѣкѣндѣсе де пе сѣвѣн дѣи трѣсе о пѣлтѣ аколо до фада адѣнѣрѣи, лѣкрѣ каре аѣ амѣрѣѣт мѣлт пе пашѣ; алтѣла къ Мѣхѣеа акѣм ажѣвѣсѣсе прѣн ажѣторѣіи тѣрѣлѣи паша а корѣмпѣе пе тоци офѣіалѣи дѣмпѣратѣлаіи, ка сѣ поатѣ дѣвѣнѣе къ вѣотѣрѣле пе Пѣтрѣи, дѣпѣ кът с'аѣи дѣтѣмпѣлат. Аша Пѣтрѣи пѣлѣ маі къ пѣшѣи пѣтѣ рекѣщѣіа царѣа, чѣи пѣнтрѣи дѣндрѣспѣада фѣапѣтѣ с'аѣи пѣсѣ ши ла прѣнсоарѣе до лѣкѣла че се зѣче шѣпте тѣрѣвѣрѣи.

Іар Мѣхѣеа къщѣігѣнд прѣнчѣпатѣла, маі пѣнпѣте де а се рѣдоарѣе, аѣ черѣт ка

пентрѣ вані къдї вор пѣтеа двче шесе свте ваї, съ і се деа дн тѣлъ Петрѣ. Ванї дн треї зїме с'аѣ шї депс, дасъ ел тїкъ-лосъа с'аѣ дншелат къ тѣїестріе. Къчї днделегънд Петрѣ, къткъ черереа лѣ Міхнеа пѣ се ва дмпліні дѣпъ дорїнда лѣ, аѣ къцетат зршѣтореа артъ. Се авшмі зїоа дн кареа требѣїа съ се арѣпче Петрѣ дн шаре днаїптеа оаменїлор лѣ Міхнеа, пе каре ел, днторкъндсе дн прїнчїпат, їаѣ лѣсат дндърѣптѣа съѣ, ка съ фїе прївї торї ла тѣртеа пѣмїтѣлѣ Петрѣ, їар ел (адекъ Петрѣ) днверѣкат дн вестѣнт прїндїерїѣ де вїсїн, аѣ днтрат дн коравїе, зндѣшї авеа портретѣа съѣ фѣкѣт дїп лешнѣ шї днверѣкат къ ачелашї вестѣнт пе каре дн словозї дн шаре, їар дѣпъ ачееа дн торѣнтѣ къ тѣтѣ помпа, дѣнд спре адеверїре ла оаменїї лѣ Міхнеа пѣ-лѣрїа шї сїцїлѣа съѣ чел маї шаре, пе каре прїмїндѣле Міхнеа леаѣ арѣтат дн тоатъ дара, спѣпзвѣрѣндѣле днтр'о ланче палтѣ.

Днтр'ачееа пе Петрѣ л'аѣ пѣстрат къ вїацѣ їанїчарїї саѣ солдацїї преторїанї, шї аѣ фост поѣтїт де кътева орї ла фаца дмпѣратѣлѣї, ка съ деа рацїоне деспре тесаврѣа че л'аѣ дѣс дїн царѣ. Ачї Петрѣ се пѣртѣ къ сїнчерїтате; ел пѣмї пѣмаї пе ачеїа, пе карїї їаѣ шївт къ аѣ фост авторїї прїмарї аї дїрѣпїреї, саѣ ла карїї аѣ фост днкредїндат ел чева пентрѣ фолосѣа вїїторїѣ, їар пе чеїалдї декларѣндѣї де певїновацїї, їаѣ скѣпат де препѣс. Партеа чеа маї шаре а тесаврѣлѣї фвсесе дн ванї гата, дѣпъ към тѣртѣрїсеа ел шї дѣпъ към зршареа дпкъ аѣ арѣтат, дн свтѣ де чїпчї свте де мїї, каре дѣпъ норѣнка дмпѣратѣлѣї с'аѣ къѣтат къ шаре сїмїндѣ шї

с'аѣ трїмїс дмпѣратѣлѣї, дар свта ачееа пѣлъ астѣзї пѣ с'аѣ пѣтѣт дмпліні, пїчї къ се пѣте. Маркъ Бенкнер, каре токма пе ачеле времї се аѣла дн Константїнопол трїмїс де кътре маїстратѣа де Брашов, адаогъ, къ дѣпъ спѣса лѣ Петрѣ, дїнтре зпгѣрї ар фї къѣѣт препѣсѣа пе зѣл Com-вѣрїніе шї пе гѣвернаторѣа Іоан Геддї, їар дїнтре сасї пе Іоакїм Кох шї пе Іоан Ваїда де днпреѣнт къ фїїл съѣ. Пе ачедїїа арѣтѣндѣї Чїавшѣа Мѣстафа шї къ Бенкнер ла паша, дѣпъ зїса лѣ Петрѣ, се зїче къ паша с'ар фї днтрѣѣтат фоарте шї ар фї зїс дн лїмба тѣрчеасѣ: „Аѣ тѣпкат к. . шї пѣ шїе че ворѣѣде, п'аре кап съ гѣверне о царѣ.“ Дѣпъ ачестеа маї тѣрзїї се стрѣмѣтѣ Петрѣ шї дѣпъ към зїче D. Маркъ се оторѣ. Ва съ зїкъ, пѣ є пїчї о пѣѣѣде де а маї ажѣпѣе ла прїнчїпат. (Фаца 74—84.)

(Вор зрша.)

Де треї орї шепте ферїчїрї.

1) Е ферїчїт, каре пѣ днделеѣе пїмїк; къчї пѣ ва фї днделес дн латѣрї.

2) Е ферїчїт, каре се лавдѣ пе сїне; къ ачееаста алдїї шї аша пѣ їо фак.

3) Е ферїчїт, каре пѣ фаче вїне къ пїменеа; къчї пѣї вор респлѣтї къ пемѣл-цѣтїре.

4) Е ферїчїт, каре пѣ шїе четї; къ пѣ л вор сїмї се препѣтере ла газете.

5) Е ферїчїт, каре пѣ аре ванї шї певастѣ фрѣтоасѣ; къ поате dormї къ зшї дескїсе.

6) Е ферїчїт, каре пѣ цїне касѣ; къ пѣ ва авеа прїетенї де касѣ.

7) Е ферицит, каре пѣ креде; къ, пѣ се ва дошела.

8) Е ферицит, каре хълеце тоате; къ пѣл вор пѣми партизан.

9) Е ферицит, каре афаръ де сине пѣ ѡбеще пе нименеа; къ пѣ ва авае ривали.

10) Е ферицит, кървѣа пѣи феръ акасъ; къ поате прѣнзи ла теаса алтѣа.

11) Сънт ферицитѣи стѣпизѣи; къчѣи пѣ тревѣе се плѣтеаскъ дапе де кап.

12) Е ферицит, каре пѣ аре амичѣи вѣнѣи; къчѣи до тимѣри греле маѣи шор се ва де да ла синѣрѣтате.

13) Е ферицит, каре се паще маѣар; къ аре тотдеазна висѣри дѣлѣи.

14) Е ферицит, каре пѣ аре нимѣк; къ пѣл вор деспоѣе.

15) Е ферицит, каре е детор къ пѣлт; къ кредиторѣи привѣгазъ 'н локѣи.

16) Е ферицит, каре пѣ аре тревѣицѣ де адвокат; къ вестѣнтѣи дѣн зрѣтъ дѣи ва ретѣнеа пе трѣи.

17) Е ферицит, каре къ а са пѣвастѣ фратоасъ локѣище пе а дѣсѣлъ пѣрѣсѣтъ; къ пѣи ва тревѣи а се лѣпта къ смеѣи дѣшѣи тепаѣи.

18) Е ферицит, каре пѣ тревѣе съ фѣе доктор ла театрѣ, къ пѣ вор се чеарѣ дела дѣсѣла testimonis фалс.

19) Е ферицит, каре се дѣи банкрот де треѣи ори; къ ва пѣтеа клѣдѣи треѣи касе до вѣида X.

20) Е ферицит, каре аре пѣдѣи де мѣпкат, къ пѣшѣи ва стрѣка стомахѣл.

21) Е ферицит, каре пѣ аре се аценте чева; къчѣи аша ел дѣсѣшѣи се ва ажѣта пе сине. — (Din фѣеа де моде а Пѣдѣеѣ.)

J. J. M . . . y.

Ф А Б Ъ Л Ъ.

О сченѣ дѣн Iad.

Ачеле ценѣи де лѣвертате
Каре пе лѣте саѣ стрекѣрат,
Дѣи Iad лѣмина, егалитате
Дѣнтре дрѣчѣице аѣ пресерат.

Драчѣи, ка драчѣи тоѣи се зѣирѣ,
Тоѣи лѣвертате череа терѣи;
Лѣчѣфер дѣсѣшѣи се дѣтерѣрѣ
Кѣ деспотѣзмѣл дѣи шаде рѣѣ.

Фѣторѣсѣл тартар пѣгрѣ ка поапте,
Бѣтрѣи ка тимѣл шѣи рѣѣиѣт,
Ла рѣсѣнаре де лѣвертате
Din темелие саѣ фост клѣтѣи.

Дѣсѣл дѣи принѣ съ алинарѣ
Тот валташагѣл че саѣ дѣчѣице.
Пѣнтрѣ къ 'н припѣ драчѣи афларѣ
Дѣи леѣеа фѣреѣ ачесте скрѣи:

„Дѣнтѣперек зѣнде есте,
Дѣнтѣперек зѣндѣ а фѣи,
Тотдеазна деспотѣзмѣл
Аѣ domnit ми ва domni!“ —

1847, Феврѣарѣ 15.

N. I.

Вѣстѣл лѣи Пѣвс.

Вѣстѣл е о статѣ пѣлѣ ла пѣпт а зѣеѣи персѣне, прѣкѣи с'а фѣкѣт шѣи лѣи папа дѣи Roma. Шѣи вѣзѣндѣл къ кам дѣнтѣрѣизѣзъ къ реформеле статѣлѣи, скрѣисерѣ сънт вѣстѣл лѣи папа, акѣи пѣме векѣи есте Маѣтаѣи, ачесте ворѣе: „Mastai! che fai?“ Италѣенѣе ва съ зѣкѣ. „Mastai! Че фачѣи?“ адекъ де тот дѣнтѣрѣизѣи. Афѣлѣнд ачѣеста папа, дѣнѣатъ скрѣице де десѣнт аша: „Aspetti! Vedrai!“ (ащѣапѣтъ, ведеавеѣи!) О алѣѣдѣатъ четѣденѣи романѣи ѣаѣ дѣи фѣѣдѣиѣнат мѣлте дарѣри, дѣнтре каре вѣзѣл шѣи зѣи ковор. зѣнде ера кѣсѣт фѣрѣмос о вѣрѣскѣи десѣтѣсѣ. семѣи де зѣмлет лѣи шѣи дѣчетѣишор. Папа се прѣфѣкѣ къ лѣѣ дѣнтѣр'алт кѣи дѣцелесѣл, шѣи зѣице зѣмѣндѣ: „Мѣ вѣкѣр къ попорѣл теѣ се зѣнѣе къ мѣне ла пѣрере, къ трѣвѣе а терѣе дѣчет къ реформеле. (Зѣиѣ.)